

onedeljka. Naročnina: celo leto L. 70.—
 v širini: 10. (za trgovske) vabila L. 20.
 3 mesece: 25. stot.—
 v širini: 10. (za trgovske) vabila L. 20.
 3 mesece: 25. stot.—
 v širini: 10. (za trgovske) vabila L. 20.

Studijna biblioteka
 Ljubljana, Jugoslavija

EDINOST

Uredništvo in upravljanje: Trst (3), ulica S. Francesco d'Assisi 20. Telefon 11-57. Dopolni naj se pošiljajo izključno uredništvu, oglasi, reklamacije in denar pa upravljanstvu. Rokopisi se ne vračajo. Ne frankirana pisma se ne sprejemajo. — Last, založba in tisk Tiskarne „Edinost“ Podureništvo v Gorici: ulica Giosuè Carducci št. 7, I. n. — Telef. št. 327. Glavni in odgovorni urednik: prof. Filip Peric.

Vprašanje nar. manjšin na potu svojega razvoja

Te dni se je vršilo v Berlinu zborovanje, na katerem je socijalno-demokratski novinar dr. Emil Strauss predaval o manjšinski politiki v Čehoslovaški s posebnim ozirom na jezikovne navedbe in šolsko politiko. Zahteval je za Nemce kulturno avtonomijo, a kot predpogoj za to je označil, da nemška manjšina zadobi vpliv na svoje kulturno življenje v vsem obsegu. Le tako da si more čehoslovaška država pridobiti zadovoljstvo svojih nemških soživaljancov. Le tako da bo nje obstanek postavljen na trdno podlago! Kakor more — je nadaljeval govornik — edino le sporazum med državami ustvariti varno podlago za novo Evropo, istotako more le sporazum med narodi v državi sami postaviti nje obstanek na trdno podlago. Kolikor bolj se položaj Nemcev nemške države utrudi v srednji Evropi, kolikor bolj postane enakopraven član v družini narodov, tem več nadebo za Nemce v Čehoslovaški, da dosepejo do enakopravnosti.

V razpravo so posegli tudi drugi govorniki. Eden teh je naglašal, da se je na kongresu narodnih manjšin v Ženevi uveljavljalo naziranje, da so narodne manjšine obvezane k lojalnosti napram državi. Državi je treba dati, kar je države! Ta govornik — urednik socijalističnega lista „Kulturwille“ — je priznal, da manjšine v Nemčiji niti od daleč ne uživajo toliko pravic, kolikor jih uživajo v Čehoslovaški. Tako ima 1.800.000 Poljakov le 31 manjšinskih šol. Lužiški Srbi nimajo sploh nobene. Le na Saškem se more po tri ure na teden učiti njih materinski jezik.

Nemški Poljak Pyzovski je hvalil pogum poročevalca dra Straussa, da se je tako toplo zavzel za zaščito narodnih manjšin, ter je omenjal, kako so pred letom dni naprili proti njemu kazensko postopanje radi izdajstva proti državi zato, ker je slično govoril v nekem zaupnem krogu. Tudi ta govornik je zahteval, naj se pripadniki manjšin čutijo kot državljani. Lojalnost je dolžnost manjšine. Na posebno stališče pa se je postavil ta govornik z ozirom na vprašanje kulturne avtonomije. Nasproten je temu načelu, ker bi dovedlo do tega, da bi narodne manjšine postale tuje telo v državi. On hoče, naj država skrbi za potrebe manjšin.

Zadnji govornik je očitil Čehom, da niso znali pritegniti Nemcev v državne potrebnosti, priznaval pa je vendar, da tudi mnogi Nemci ne razumejo sprememb, nastalih po svetovni vojni.

Vsa razprava se je vršila v mirnem tonu in stvarno. Ze to dejstvo samo, in pa, da se je taka razprava mogla vršiti v Berlinu brez strupenih spopadov: že to dvojno kaže na tolažljivo dejstvo, kako ideja pravičnosti napram narodnim manjšinam vsepovsod bolj in bolj zaima duhove, kako prodira spoznanje važnosti tega problema za bodoče življenje med narodi, kako sili k razmišljanju o načinu in poteh do njegove povoljne rešitve. Kar pa more naša narodna manjšina v Italiji trditi za mirno zavestjo, je, da dokazuje z vsemi dejanji in vsem svojim vedenjem, da že izpolnjuje iskreno tisto dolžnost, ki jo nalagajo manjšinam govorniki na gori omenjeni razpravi: namreč dolžnost lojalnosti napram državi. Sinteza izvajanj zagovornikov narodnih manjšin in njih pravic je bila, da pravičnost napram narodnim manjšinam more dati podlago za sporazum med narodi in za zagotovitev trajnega miru med njimi! Morala pa je priti težka šiba, neizmerna nesreča, da so tudi v Nemčiji začeli resno razpravljati o tem poglavju v mednarodnem življenju — da se začnejo oglašati Savli, ki se hočejo spreobrniti v Pavle.

Oglasil pa se je te dni še neki drugi in znameniti novi Pavel iz dežele, kjer so bili doslej v svoji krivičnosti najtrdnovratnejši Savli. Je to tisti madžarski grof Apponyi, ki je doslej na vseh mednarodnih sestankih — četudi s sladko, a lažnjivo besedo na jeziku — branil in slavil brutalni madžarski režim proti „narodnostim“, sklicujoč se na zakone, ki pa se v resnici niso nikoli izvajali, oziroma so se na praktičnem izvajanju spreminjali v šibo božjo za „narodnosti“ na Madžarskem.

Te dni je grof Apponyi predaval v vseučiliškem društvu v Budimpešti o narodnostnem vprašanju. Narodnostna politika na Madžarskem je — tako je rekel — v prošlosti priznavala narodnostim pravice le „individualno“ in jim ni priznala značaja „državnopravne osebnosti“. Hotela je vodilne razrede narodnosti stopiti z madžarstvom. S to ideologijo — je vzkliknil grof Apponyi — je treba prenehati! Pripoznanje gotove enotnosti državljancov, pripadajočih k skupnemu plemenu, se ne more ostro odklanjati, kakor tudi ne zahteva po neke vrsti teritorialne samouprave, kjer zemljepisne okolnosti dajejo podlago za to. „Tudi se ne smemo več — je nadaljeval grof Apponyi — okle-

pati fikcije o „enotni madžarski inteligenci“ v času, ko se more narodna zavest na kulturnem polju uveljavljati na vsej črti. Bodočnost madžarskega naroda je odvisna od tega, da se vse, kar je zmožno življenja, reši iz prošlosti tja črez v bodočnost, dočim se ne smemo oklepati idej, ki so izgubile sposobnost življenja!

Ce so bila ta izvajanja madžarskega grofa in vodilnega politika podana iskreno, iz resničnega spoznanja — in ne samo pod udarci šibe, ki tepe sedaj Madžare — potem jih moremo tolmачiti kot izpoved: grešili smo proti narodnostim — poboljšajmo se!

Eppur si muove! Počasi sicer ali vendar stalno gre vprašanje zaščite narodnih manjšin v svojem razvoju dalje strmo pot napram rešitvi, ki mora priti prej ali slej!

Demisija fašistovskega direktorija

Farinacci je razmattottil Italijo; zato odhaja

RIM, 30. Tiskovni urad fašistovske stranke naznanja: Danes ob 10. predpoldne se je pod predsedstvom on. Farinaccija sestel fašistovski direktorij. Farinacci je odložil glavno tajništvo fašistovske stranke. V znak popolne solidarnosti s Farinaccijem je odstopil tudi fašistovski direktorij.

Z ozirom na ta dogodek se sklicujejo nekateri listi na besede Farinaccija, ki jih je izgovoril v nekem govoru in ki se glasijo tako le: Ko sem bil v mesecu februarju 1925 izvoljen za glavnega tajnika fašistovske stranke, sem prevzel to funkcijo s pogojem, da jo vršim le tako dolgo, da razmattottil deželo. To obljubo sem izpolnil in zato odhajam.

Smrt sestre papeža Pija X.

RIM, 30. Po dvomesečni boleznii je sinoči umrla Ana Sarto, mlajša sestra pokojnega papeža Pija X. Pokojnica je bila stara 76 let. Pogreb se bo vršil jutri predpoldne.

Jugoslovenski princ Peter v Rimu.

RIM, 30. Danes predpoldne je došel v Rim jugoslovenski princ Peter s soprogo princemzino Olgo.

D'Annunzio ima influenco

GARDONE, 30. Gabriele D'Annunzio je pred nekoliko dnevi zbolel na influenco. Njegov zdravnik komendant dr. Antonio Duse je izjavil glede bolezni naslednje: Komendant je v zadnjih dneh kljub prehladu preveč delal ter si je na ta način nakopal influenco. Vendar pa ne obstoja nikaka nevarnost, ker se bolezen razvija popolnoma normalno.

Razprava o italijanskih dolgovih v ameriškem senatu

Italija mora več plačati kakor določa washingtonski dogovor; zato naj zniža vojne izdatke — je rekel senator Red.

RIM, 30. Iz Washingtona javljajo, da je senat danes nadaljeval razpravo o dogovoru za poravnavo italijanskih vojnih dolgov napram Ameriki. Seje se je udeležilo le malo senatorjev. Senator Red je ostro kritiziral sklenjeni dogovor ter dokazoval, da pomeni ta dogovor zbrisanje italijanskih dolgov. Rekel je, da je Amerika dala Italiji prevelike koncesije in da plača Italija le 23 odstotkov svojega celokupnega dolga. Senator Red je zahteval, da komisija zunanjih zadev ponovno prouči vprašanje italijanskih dolgov. Ni res — je naglašal govornik —, da je Italija med vojno podpirala Ameriko. Italija se je udeležila svetovne vojne iz egoističnih razlogov ob strani držav, ki so ji obljubile večjo odškodnino. Te zavestniške države so tudi podpirale italijansko vojsko. Na vsak način mora Italija plačati Ameriki več, kakor predvideva washingtonski dogovor; zato naj fašistovska vlada zniža izdatke za italijansko vojsko. Saj je znižala take izdatke tudi Amerika, s čemer je prenehala biti prva pomorska sila na svetu.

Razprava se bo nadaljevala jutri. Govoril bo senator Borah.

Poljsko-romunski garancijski pakt

VARŠAVA, 30. Glede garancijskega pakta, ki je bil sklenjen te dni med Poljsko in Romunsko, je romunski poslanik v Varšavi podal novinarjem naslednje izjave: Garancijski pakt bo gotovo pripomogel do ustalitve miru, katerega si Romunska nič manj ne želi kot Poljsko. Pakt ne predstavlja nobene nevarnosti za kako drugo državo, ker je bil izdelan na podlagi načel in v duhu Družbe narodov ter locarnskih pogodb.

Pogajanja za trgovinske pogodbe med Poljsko in Nemčijo

VARŠAVA, 30. Prvi sestanek poljske in nemške delegacije za sklenitev trgovinskih pogodb se bo vršil čez kakih 14 dni.

Jugoslovenska narodna skupščina odgodena

Državni proračun sprejet s 186 : 90 glasovi

BEOGRAD, 31. (Izv.) Danes je narodna skupščina zaključila podrobno proračunsko debato; proračun je bil sprejet, narodna skupščina pa odgodena do 5. maja.

Na današnji seji je kot prvi govoril davidovičev Grolj, ki je obširno kritiziral neenakost in krivičnost davčnega sistema. Tudi hrvatski federalist dr. Zanič je napadal davčni sistem ter zahteval, naj se država uredi na podlagi federalističnega principa. Davidovičev dr. Šečerov je v imenu opozicije napadal vlado radi njene gospodarske politike.

Finančni minister dr. Stojadinović je nato reasumiral potek razprave in priporočal skupščini, naj sprejme od njega predloženi proračun. Poročevalec večin, radikalec Gavrilović, je predlagal, naj skupščina sprejme proračun in finančni zakon z nekaterimi dodatki. Pred glasovanjem je opozicija podala načelno izjavo, s katero protestira proti vladni gospodarski in finančni politiki; to izjavo so podpisali davidovičevci, SLS, zemljoradniki in muslimani. SDS pa je predložila posebno načelno izjavo, v kateri poudarja, da bodo poslanci SDS glasovali proti proračunu, ker nalaga previsoka bremena, ki presegajo gospodarske sile naroda. Odklanja od sebe vsako odgovornost za posledice, ki bodo nastale na gospodarskem polju radi tega proračuna.

Po zaključku debate je skupščinski predsednik odredil poimensko glasovanje, ki je trajalo dobro uro, nakar je javil, da je skupščina sprejela državni proračun s 186 : 90 glasovi.

Narodna skupščina je bila nato odgodena do 5. maja.

Po odgoditvi narodne skupščine

BEOGRAD, 30. (Izv.) Z odgoditvijo se narodne skupščine bo vlada imela nekaj časa proste roke. Pačič se je s tem izognil tudi debati v radikalskem klubu, ker odputujejo poslanci domov.

Zunanji minister Ninčić je bil danes dopoldne na dvoru; jutri pa bo kralj sprejel finančnega ministra dr. Stojadinovića, kateri mu bo predložil v podpis državni proračun in finančni zakon.

V vseh poslanskih klubih je vladala popolndne precejšnja živahnost, zlasti ker pripravljajo poslanci agitacijske shode med volilci tekom velikonocnih počitnic. Klub SDS je imel popolndno sejo, na kateri je sklenil, da bo predložil interpelacijo radi preganjanja učiteljev.

Tudi minister St. Radić je bil zvečer na dvoru. Novinarjem je po avdijenci izjavil, da odslej ne bo več korupcije; rekel je tudi, da ni prav, da so seje narodne skupščine odgodene. Zahteval bo, da naj se skliče narodna skupščina za 12. aprila. Končno je še izjavil, da se bo za praznike podal v Hrvatsko Primorje, kjer bo imel več zborovanj, predvsem na Sušaku, Cirkvenici, na Krku in v Senju.

Ukinjenje šestih borskih del. - Odpravita se borski dela v Mariboru in Murski Soboti

BEOGRAD, 30. Glasom rednega proračuna za leto 1926-27 se s 1. aprila ukine šest državnih borskih del, in sicer: v Mariboru, Murski Soboti, v Nišu, Novem Sadu, Splitu in Sarajevu. Za celo državo ostanejo samo še tri borse dela: v Beogradu, Zagrebu in Ljubljani. Ministrstvo za socijalno politiko poziva sedaj delavske zbornice, da uvedejo akcijo v tej smeri, da se še nadalje ohranijo omenjene borse dela razen one v Nišu.

Nesreča.

LJUBLJANA, 30. (Izv.) Danes ob 13. uri so se pred glavno pošto splašili konji, vpreženi v voz veleposestnika Kodolje in mešetarja Vojske. Voz se je prevrnil in pri tem si je Kodolja prebil lobanjo ter obležal brez zavesti; njegovo stanje je brezupno. Vojska pa je zadobil samo lažje poškodbe.

Francoska komisija sprejela Pétetove načrte

PARIZ, 30. Po večdnevnih pogajanjih je finančna komisija poslanske zbornice sprejela nove Pétetove besedilo finančnih načrtov s 15 glasovi proti 10. Trije poslanci so se vzdržali glasovanja. Po novem načrtu se bo glede trgovskih poslov zvišal davek le v trgovini na debelo. Socijalistični člani komisije so tudi takrat glasovali proti predlogu finančnega ministra. Ministrski predsednik in finančni minister sta nastopila pred komisijo ter se sporazumela z njo v tem, da je treba že jutri načeti v zbornici razpravo o vladnih finančnih predlogih.

Ta vest je blagodejno vplivala tudi na tečaj franka, ki je po znatnem vznesenjem padcu zopet dosegel višino

pretekle sobote: šterling 141.1, dolar 29.03 in lira 117.20. Vendar se je zvečer šterling zopet dvignil na 142.

PARIZ, 30. Poslanska zbornica je odobrila začasni proračun za mesec april s 420 glasovi proti 131.

Tekom razprave je minister za pravosodje izjavil poslancu Taittingerju, da bo na začetku jutrišnje seje odgovorjal na njegovo interpelacijo radi nedeljskega uboja nekega demonstranta pri Eliseju. Tekom nedeljske demonstracije po razglasitvi izida volitev je namreč neki policijski agent težko ranil nekega demonstranta nacionalnega bloka, kateri je radi tega davi umrl.

O jutrišnji seji poslanske zbornice piše „Liberté“: „Nedeljski incidenti bodo gotovo spravili vlado v še bolj težaven položaj. Gotovo število opozicijskih poslancev, ki bi se mogoče vzdržali glasovanja, se je odločilo, da bo glasovalo proti vladi. Vlada je resno ogrožena in tudi tokrat je koalicijska večina, ki jo bo najbrže vrgla.“

Pred odločitvijo v francoski zbornici

PARIZ, 30. „Journal“ trdi, da je razprava, ki se bo danes pričela v zbornici, velike važnosti za nadaljnji razvoj dogodkov. Ker so socijalisti in komunisti proti povišanju davka na poslovni promet, je usoda vlade v rokah opozicije. „Oeuvre“ piše: Ni mogoče reči, da ne predstavlja razprava v zbornici nobene nevarnosti za vlado. Vendar pa ni verjetno, da bo zbornica hotela ob sedanjih razmerah strmgolaviti kabinet. Lahko se že sedaj računa, da se bo mnogo poslancev vzdržalo glasovanja in da bo na ta način Raoul Péret lahko računal na skromno večino.

Herriot za vlado

PARIZ, 30. Herriot, predsednik radikalne socijalistične stranke, je sprejel danes delegacijo poslanskega kluba. Zahteval je, naj klub sprejme vse predloge, ki jih bo predložila vlada, ter naj posamezni poslanci nikar ne glasujejo proti povišanju davka na poslovni promet; kvečjemu naj se vzdrže glasovanja.

Francoski za mirno zaključitev akcije v Maroku

PARIZ, 30. Vojni minister Painlevé je izjavil v finančni komisiji poslanske zbornice, da so poslednji boji v Maroku prinesli Francozom znatne uspehe, medtem ko so bile pri tem francoske zgube zelo majhne. Vlada je pripravljena na pogajanja, ako to dovoljujejo okolnosti in sedanjii faktični položaj. Francoska vlada bo uredila maroško vprašanje mirnim potom in v popolnem sporazumu s Špansko. Na Rifancih da je sedaj, da sporočijo Franciji in Španski svoje želje.

Romunska vladna kriza

Sestava nove vlade poverjena generalu Avarescuju

BUKAREST, 30. Tukajšnji politični krogi zelo dvomijo, da bi opozicijske stranke mogle izpolniti kraljevo zahtevo ter se do danes opoldne zediniti na skupni listi za sestavo nove vlade. Sinoči so se sestali načelniki nacionalne in zemljernadniške stranke, da razpravljajo o možnostih sestavitve skupnega kabineta.

Pogajanja se še nadaljujejo in nič se še ne more reči, da-li bodo dovedli do sporazuma. Ako ne pride do koalicije teh dveh strank, bo kralj najbrže proučil liste vseh treh opozicijskih strank ter se odločil za eno izmed njih. Ni izključeno, da bo kralj sprejel listo generala Avarescuja. Radi tega vlada v Bukareštu veliko vznemirjenje. Na stotine ljudi čaka pred dvorom na vesti o sestavitvi nove vlade, deloma tudi radi načina reševanja sedanje vladne krize, kateri ni bil nikoli v navadi.

BUKAREST, 30. Kralj je povelil generalu Avarescu nalogo, da sestavi novo vlado.

Položaj na Kitajskem

Glavno mesto okoljeno.

TIENSIN, 30. Vse zvezke s Pekingom so prekinjene; tudi brzovoz ne deluje več. Radi tega ni mogoče vedeti z gotovostjo, kaj da se dogaja v mestu. Zadnje vesti iz Pekinga so javljale, da korakajo čete generalov Cang-Tso-Lina in Wu-Pej-Fuja proti glavnemu mestu ter da skušajo prerezati pot Fengu, kateri je svoje čete zbral na severu, da si ohrani prosto pot proti Rusiji.

Mesto je sedaj okoljeno in boj se je baje že pričel pri Jangtunu, ki leži 30 km vstran od Pekinga. Fengevo čete se še vztrajno držijo na svojih postojankah, vendar pa dosedanji boji niso odločilni, ker večji del Cang-Tso-Linove in Wu-Pej-Fujeve vojske še ni prispel pred Peking.

Glede notranjega položaja v Pekingju pa poročajo, da je prišlo do ostrega spora med novim kitajskim finančnim ministrom in angleškim poslanikom. Finančni minister se je baje odločil, da bo odstavil dosedanjega glavnega nadzornika carinarin in upravitelja notranjega posojila, Anglena, ki je angleški

podanik. Angleški poslanik pa je proti temu odločno protestiral in zagrozil, da bo prekinil diplomatske odnose, če bo minister izvršil svoj sklep.

V evropske predele mesta prihajajo vsak dan begunci, ki se bojijo preganjanj s strani Fengevih nasprotnikov. Poslaništva so poskrbela za izdatno obrambo.

Širijo se tudi govorice, da je Fenge, ker ga boljševeki premalo podpirajo, sklenil vzpostaviti monarhijo in po zvati na prestol kakega člana bivše vladarske hiše.

Kancelar Ramek odpotoval v Prago.

BERLIN, 30. Sinoči ob 23. uri je avstrijski kancelar Ramek odpotoval iz Berlina v Prago.

Krvavi izgredi v Lipskem

LIPSKO, 30. Narodni socijalisti so včeraj pripravljali veliko manifestacijo proti boljševizmu. Takoj ob otvoritvi zborovanja je v dvorani zadonel strel in zborovalci so prestrašeni bežali na prosto. Na ulicah je prišlo pozneje do krvavih spopadov med narodnimi socijalisti in komunisti. Do sedaj je iskalo pomoči na rešilnih postajah 6 oseb, med katerimi se nahaja tudi en policijski agent.

Drama v vlaklu

BUDIMPEŠTA, 30. Kakor poročajo iz Temešvara, se je dogodila v brzovlaklu, ki vozi iz Budimpešte v Temišvar, strahovita drama. V Szolnoku je vstopil potnik, ki je prinesel s seboj železnen drog in ga položil na prostor za prtlačjo. Njemu nasproti je sedel neki častnik s svojo soprogo, ki je imela v naročju dojenčka. Ko so vlak premikali, je vsled močnega sunka padel železni drog s police ter zdrobil otroku glavo. Žena je bila težko ranjena na roki. Častnik je potegnil revolver in ustrelil potnika.

Velik požar

VARŠAVA, 30. V Pinskiu so zgoarele obsežne delavnice in skladišča poljske vojne mornarice. Škoda znaša več milijonov zlatov. Sumijo, da je bil ogenj podtaknjen.

Upravljanje tujeja premoženja v Ameriki.

DUNAJ, 30. Iz Washingtona poročajo, da se je na predlog republikanca Schöferja vršila revizija pri upravitelju za varstvo tujeja premoženja. Izkazalo se je, da so uradniki oropali in pokradli vse zaupano premoženje.

Politične vesti

ROMUNSKO-ITALIJANSKI ODNOSI

V italijansko-romunskih odnošajih se je v zadnjih letih opazala neka rezerviranost, čeprav so jo vodilni činitelji obeh latinskih držav ob raznih prilikah skušali odstraniti. Na italijanski strani so opozarjali na to, da je bil razlog temu v postopanju Romunije ob nekaterih, v prvi vrsti gospodarskih vprašanjih. Šele v zadnjem času je nastala v Rimu povoljna atmosfera za zblizanje z Romunijo. Za to spremembo v naziranju o Romuniji si je pridobil posebno zaslug Duraco, ki je bil 4 mesece predstavnik Italije v Romuniji in pristaš takozvane latinske koncentracije. Za medsebojno zblizanje so že ukrenjeni neki koraki. In to v Ženevi med Scialoja in predstavnikom Romunije Voumena in Titulescoga. V mero-dajnih krogih izjavljajo, da se pogajanja vršijo v skladu z načeli in duhom locarnskih dogovorov.

50-LETNICA SMRTI FRANTIŠKA PALACEKEGA

Dne 26. maja poteče 50 let, odkar je v Pragi umrl ustanovitelj češkega znanst. zgodovinopisja in najodličnejši češki politik 19. stoletja, František Palacký, ki mu je bil narod še za časa njegovega življenja za njegove velike zasluge nadel častno ime „očeta naroda“ ter je bil tako čaščen kakor menda nikdo drugi. Češkemu narodu je v neminljivem spominu ogromno delo Palacekega, ki ga je ostavil za seboj ta zgodovinar in politik. Palacekova monumentalna „Zgodovina češkega naroda“ v Češki in Moravski je ponos češkega zgodovinopisja, a njegovi politični članki niso skoro nič izgubili od svoje aktualnosti do svetovne vojne, ki jo je Palacký predvideval s svojo dalekogledno bistrostjo kot nastopajočo borbo proti germanski ekspanziji. Palacký je tudi kritično analiziral vzroke razpada avstro-ogrške monarhije in ni dvomil o njem do konca svojega življenja. Razvoj zgodovine je potrdil naziranje Palacekega. Ni čudo torej, da je zanimanje za njegovo delo tako porastlo in da se vsa češka javnost s posebno pištetno spominja njega in njegovih velikih zaslug.

Te dni je vnujnika Palacekega, gospa Libuša Braf-Rieger, sklicala v staro mestno hišo v ulici Palacekega, kjer je ta živel, delal in umrl, konferenco odličnih oseb, na kateri je bilo sklenjeno, da se bodo jubilejne slavnosti vršile v Pragi, v Lotkovicah, kjer je Palacký pokopan, in po vsej Čehoslovaški.

DNEVNE VESTI

Za strokovno izobrazbo poljedelcev tržaške pokrajine

V izvrševanju kr. odloka-zakona od 3. aprila 1924 št. 534 o strokovni izobrazbi poljedelcev ter tozadevnih zakonodajnih ukrepov je potovalna šola za poljedelstvo — v pričakovanju ustanovitve posebnega pokrajinskega odbora za strokovno agrarno izobrazbo pod predsedstvom prefekta — sestavila program za podučevanje, kateri je bil potem odobren od omenjenega odbora in od ministrstva za državno gospodarstvo, katero je dalo na razpolago potrebne fondе. K temu je pripomogla še denarna pomoč kr. komisije za upravo pokrajine, katere je dovolila v ta namen 10.000 lir. Tako je bilo napovedanih 17 tečajev za mlade poljedelce (od 13.—17. leta starosti), od teh tečajev pa se nekateri niso vršili, ker so bili določeni učitelji ali premeščeni ali so oboje, deloma pa tudi radi prenamajnega števila prijavljenih gojencev.

Na teh solah podučujejo ljudskošolski učitelji, ki se spoznajo v poljedelstvu, ker so obiskovali posebne tečaje agrarnega zavoda v Gorici. Sedaj se vršijo tečaji v naslednjih krajih: Ronki, Fogliano, Turjak, Sv. Križ pri Trstu; Muje (Skofije in Plavje), Sežana, Tomaj, Skopo, Repentabor, Naklo (Mislje), Lokev, Smihel pri Postojni in Senožeča. Na splošno pohaja te tečaje zadovoljivo število gojencev in uspehi so dobri.

Za poljedelsko izobrazbo odraslih kmetovalcev skrbi potovalna šola z lastnim osebom, ki vzdržuje sledeče tečaje: 2 tečaja za vinogradništvo in sadjarje, 2 tečaja za splošno poljedelstvo, 2 tečaja za svilgojstvo in končno 2 tečaja za živinorejo. Na koncu tečajev se podvržejo gojenci posebnemu izpitu in najboljšim med njimi se izda posebna diploma in se obdarujejo s kakim poljskim orodjem in z zvezki s poučnimi spisi.

Red za izplačevanje pokojnih državnih upokojencev

Izplačevanje državnih pokojnin, katero izvršuje ločena kr. zakladnica na trgu Nicol Tommaseo št. 3. se bo vršilo po sledečem redu:

1. Civilni in vojaški upokojenci izpod bivše vlade: a) vdove in sirote (vhod z ulice Canal Piccolo) 31. marca od št. 1 do 900, 1. aprila od 901-1760, 2. aprila od 1761-6820, 3. aprila 6821-12.000, 5. aprila od 12001 dalje.

b) Direktni upokojenci (vhod s trga Verdi): 31. marca od št. 1 do 1100, 1. aprila od 1101-2600, 2. aprila od 2601-9100, 3. aprila od 9101-13606, 5. aprila 13607 dalje.

c) Invalidi (vhod s trga Verdi): vsi 10 aprila.

d) vdove in sirote (vhod z ulice Canal Piccolo): vse 10 aprila.

Svete, ki jih upokojenci dolgujejo za sekvestre in alimente, se bodo izplačevale 5. aprila (vhod s trga Verdi).

Upokojenci, ki ne pridejo v določenem redu, bodo morali čakati do konca plačevanja in priti 12., 14. do 17., 22., 23., 26. do 28. aprila.

Pojasnilo.

V nedeljski številki je prinesla «Edinost» dopis iz Vrtojbe, v katerem se je poročalo o aretaciji treh domačinov, ki so prepevali prepovedane pesmi, med katerimi se je navedel tudi Gorkič Franc. Ker se širi po Gorici vest, izvirajoča ali iz popolne nevednosti ali pa iz skrajne zlobe, da je zagrešil ta prestopek bivši deželni uradnik, ki nosi slučajno isto ime in isti priimek kakor faktični storilec, ki je radi tega še vedno v zaporu, pojasnjemo v tem smislu naš dopis s pripombo, da se nam zelo čudno zdi, kako se mora g. Gorkiču, ki ga vsi dobro poznamo, kaj takega pripisovati.

Občni zbor novinarskega združenja odložen

Odbor novinarskega združenja za Julijsko Krajino je sklenil, da se odloži občni zbor tega združenja, ki je bil že sklican za danes. Odbor se je odločil za odgoditev obnega zbora, ker pričakuje podrobnejša navodila od novinarske zveze v Rimu glede pristopa novinarskih združenj k Zvezi sindikatov.

Popravljamo v torkovi številki:

V člančiču o občinskih okrožjih čitatelj pod 4. točko namesto: vas Sneg se je odcepila od Cezeče... pravilno vas Log bi se odcepila od Cezeče.

IZ URADA POLIT. DRUŠTVA «EDINOST» V TRSTU.

Na znanje idrijski krajevni organizaciji: Ivan Černetič - Nadanjeselo: Delegacija v Trstu je dobila nalogo naj ukine izplačevanje, ne samo tekoče, pač pa tudi onih pa pogrešanih mesečnih obrokov. Ali ste bili medtem na zdravniški preiskavi in ali je bila ugotovitev za Vas nepovojna? Obvestite nas o vsem prav natančno, da bomo znali, kaj je treba ukreniti.

Alojz Kosmač - Idrija: Ni mogoče; odpravljeno je nadomeščanje za brata.

Ivana vd. Logar - Idrija: Ne dobiva 67 lir mesečno, pač pa 72.80. Več ji ne pritiče, ker je še vedno provizorična pokojnina.

Julijana Sunkovec - Idrija: Siroti je bila priznana pokojnina le do 5. febr. 1925. Vložite prošnjo za nadaljevanje.

Marija vd. Mrak - Idrija: Ker je pokojnina provizorična, ji ne pritiče več.

Tajništvo.

POSTAJA ZA SPUŠČANJE ŽREBCEV.

V Senožečah je bila ustanovljena na privzadevanje potovalne šole za poljedelstvo postaja za spuščanje žrebcev, kjer se nahaja močan in dobro razvit žrebec lipiške pasme. S tem je dana lastnikom konj ugodnost, da izkoristijo to priložnost. Za prihodnja leta se bo poskrbelo tudi za konja za težko vprego. Pojasnila v teh zadevah daje občinski urad ali živnozdravnik v Senožečah.

Društvene vesti

D. K. N. Tommaseo. Danes ob 14. uri trenaja na igrišču «Obzora» (Rocol). Ob 19. uri dramatične vaje I. dejanja v dvorani DKD.

S. D. Adria. Za danes napovedani sestarek članstva se ne vrši — vrši se pa seja T. K. Hazene, lahke atletike in odboja. Prva ob 7., druga ob 8. vse komisije pa ob 8.30. — Odbor.

M. D. P. Opčine: Danes točno ob 8. uri skupni sestanke. Prosim točnost.

Tem potom javljamo, da se ta teden ne bodo vršile godbene vaje. — Tajnik.

Iz tržaškega življenja

Peceni jo je izkupil.

Par hudih trenutkov je včeraj prestal 74-letni vratar Angel Martini, stanujoč na trgu Goldoni št. 7. Okoli 11. ure je šel po opravkih po ulici Ponte della Fabbra, ko je nenadoma privzela neka javna kočija. Ker je stavec precej gluh, ni slišal svarilnih klicev kočijaža, da bi se pravočasno umaknil. Konj ga je podrl, a k sreči se ga ni dotaknil s kopiti in tej srečni okolnosti se ima stavec zahvaliti, da je ostal nepoškodovan. Bil je pa — kar je pač umljivo — hudo prestrašen in razburjen, zato mu je kočijaž, ki mu je takoj priskočil na pomoč, pomagal v kočijo in ga prepeljal v mestno bolnišnico. Tam je stavec kmalu prišel toliko k zavesti da se je mogel podati domov.

Zlikovci se preskrbujejo za praznike.

Izgleda, da bodo imeli zlikovci prav vesele praznike. Ze skoro pred dvema tednoma so pričeli izpraznjevati kur-nike in so se že v obilni meri preskrbeli za okusno pečenko. Naposled so se spomnili, da na Veliko noč ne sme manjkati tudi tradicionalna gnjat. Ker so izvovali, da ima gostilničar Karel Škrinjar 11 lepih prekajenih «pršutov», so se predpretko noč vtihotapili v njegovo gostilno v ulici Industria št. 55 in mu jih pobrali. Škrinjar je potožil na policijskem komisariatu v ulici A. Vespucci, da so bili «pršuti» vredni 900 lir.

Kosilo in večerja zastoj.

49-letna zasebnica Katerina Marcon, doma iz Krmina pri Vidmu, je rešila na zelo enostaven način težko uganjko življenja. Včeraj popoldne, ko jo je kruleči želodec opomnil, da ni še kosila, je stopila v gostilno Antona Dell'Acqua v ul. Tivarnella št. 5 in se pošteno najedla. Ko jo je pa gostilničar pobaral za poravnavo računa, je odkritosrčno priznala, da nima pri sebi niti beliča. Gostilničar ni bil seveda prav nič zadovoljen s tem priznanjem; poklical je orožnika, ki je Marconovo odvedel v državni hotel v ulici Coroneb, kjer bo ženska za par dni dobivala tudi večerjo in posteljo zastoj.

Vesti z Goriškega

LJUDSKO GLEDIŠČE TRGOVSKI DOM

Na velikonočni ponedeljek popoldne ob 4. uri se ponovi imenitna, s sljajnim uspehom zadnjic uprizorjena Molnarjeva komedija v treh dejanjih «Vrag». Dokaj občinstva se te predstave zadnjic ni udeležilo baže, ker se mislili, da se igra Schönherreja «Žena-vrag», ki se je že prej uprizorilo, mesto na novo naštudiranega Molnarjevega «Vraga». Prilika je torej sedaj tu, da si to krasno komedijo prav vsi ogledate!

Spomladansko cepljenje

Goriški komisar senator Bombig je ukazal, da se morejo vsi otroci, rojeni v drugi polovici lanskega leta, cepiti. Isto tako se morejo prigrisati k cepljenju tudi oni otroci, rojeni v prvi polovici lanskega leta kakor vsi oni, ki dosedaj še niso bili cepljeni. Cepljenje se prične dne 7. aprila in se zaključijo 30. junijem. Vršilo se bo v mestnem higienskem uradu, Via Mazzini št. 7, I. in sicer vsak delavnik od 15. do 16. ure.

Polletni urnik za trgovce

Zveza industrijev in trgovcev na Goriškem javlja, da stopi s prvim aprilom polletni urnik v veljavo t. j. trgovine z jstevnimi: otvoritev ob 7. uri, zatvoritev ob 8. uri zvečer. Druge trgovine se odprejo pol ure bolj pozno in se zaprejo pol ure prej. Ob sobotah se zaprejo trgovine pol ure po navedenem urniku.

Nov kritik v vrstah slovenskih literatov So navadno zelo redki oni kritiki, ki zamorejo pisati kritike in izrekatii svoje mājšljenje o delih spadajočih v razne panoge umetnosti kot so n. pr. drame, skladbe itd. Redka je taka ženjalnost in blagor onemu, pri komer je doma. Blagor tudi nam Goričanom, ki ga imamo v svoji sredi.

V hudi zmoti so bili vsi naši zaljubljenčci, ko so peli pod okni deklet ono pesem: «Jaz bi rad rdečih rož». Ravnaprav da je cav. Diaz izrekel o njej svojo strokovno-kritičko mnenje: Pesem je prekucaška in bi se znalo z njenim prepovedanjem prekucniti ne le kako dekliško srce, ampak tudi kaj drugega. Malo pozno je prepovedal zborom prepjevati to pesem, toda boljše kot nikdar. Za marsikatero dekle je prišla Diazova rešilna prepoved prepozno in marsikatero mora to prekucaštvo kljub prepovedi še nadalje poslušati.

Je neka drama: «Veriga». Finžgar jo je spisal in nastopa v njej proti pravdarstvu ko opisuje preprij med dvema kmetoma radi ničvredne verige. Ze par let so jo igrali po mnogih vaseh po naši deželi in ni prav, da se ni našel med oblastimi noben zmožen kritik, da bi presodil in obsodil ost igre naperjene proti pravdarstvu. Bil je skrajni čas, da je cav. Diaz prepovedal pretekli nedeljo igrati «Verigo», ker je prenevarna. Upati je, da bo goriška odvetniška zbornica znala ceniti to uslugo njenemu stanu pri prihodnjem imenovanju častnih članov.

ST. PETER.

Culi smo da je tramvajska zveza med Gorico in našo občino gotova stvar. Ta zveza se bo podaljšala in pojde skozi Podgoro

v Ločnik. 75.000 lir je že določila v ta namen kraljeva komisija za furlansko pokrajino. Brez dvoma bo ta zveza velikega pomena za St. Peter in nam bo nudila koristi, še preden začne tramvaj voziti, ker se bodo skoraj gotovo upoštevali domači delavci.

GOBE PRI VIPAVL

Na velikonočni ponedeljek se bo vršila pomladanska veselica s sledečim, izbranim sporedom: 1) Fr. Ferjančič: «Sijaj, sijaj solničel», poje moški zbor «Nanos», 2) «Lovski tat», ljudska drama v petih dejanjih in 3) «Erazem Predjamski», zgodovinska igra v petih dejanjih. I. Sedež L 5; II. sedež L 3; stojišča L 2; solarij L 1. Predstava se bo vršila ob vsakem vremenu v prostorih g. Fr. Hebe-ta pod «Stream». Začetek ob 3. uri pop. Za hrano in dobro goščko kapljico bo preskrbljeno. K obilni udeležbi vabi odbor «Slov. izobraževalnega in pevskega društva «Nanos» v Gočah.

IZ AJŠEVICE.

Kakor je bilo že naznanjeno, se bo vršila dne 5. aprila na vel. ponedeljek veselica na Ajševici s sledečim sporedom: 1) Ital. deklamacija, 2) «Cin, can, cigudano», dr. Ipavec, poje meš. zbor. 3) Adamič: Vasovalec, poje moški zbor 4) Biser, deklamacija. 5) Govekar «Dve tačici», igra v enem dejanju in 6) — «Zaklad», igra v enem dejanju. — Po končanem vzporedu se bo vršila prosta zabava, šaljiva pošta itd. Udarjal bo tam. zbor «Rožna dolina». Sosednjim društvom se priporoča za obilen obisk, kajti v slogi je moč. Društveni odbor.

TOLMIN.

Tukajšnjemu šolskemu konviktu Škodnik je podelila kraljeva komisija za furlansko provinco v Vidmu enkratno in izredno podporo v znesku L 5000.

PRAPETNO - BRDO

Dne 20. marca se je zaključil v naši vasi gospodinski tečaj, katerega je vzorno vodila gdična Mici Scherzer iz Idrije. Tečaj je obiskovalo trinajst deklet iz Prapetna, Pečin in okolice. Kljub temu, da je tečaj trajal samo 12 dni, so naša dekleta mnogo pridobila v gospodinjstvu in nam pokazala na svoji zaključni razstavi tudi lepa dela v šivanju in našivanju. Tečaj se je vršil na račun društva iz Prapetna in Pečin.

VRTOJBA

Odbor Sp. Kl. «Jadrán» je sestavil za svojo dirko, ki se bo vršila na velikonočni ponedeljek, sledeči pravilnik:

1) Sportni klub «Jadrán» organizira dirko za kupo sp. kl. «Jadrán» v Vrtojbi, katere se bo vršila na velikonočni ponedeljek. Kupo je pri lanski dirki dobil Sp. kl. «Jadrán».

2) Kupa je namenjena društvom: posamezniki ne morejo dirkati za kupo in si je ne morejo pridobiti.

3) Kupo si pridobi ono društvo, katerega član dve leti zaporedoma dospe na cilj prvi in dva člana ravno tako prideta na cilj v maksimalnem času. Radi tega mora društvo, ki se hoče potegovati za kupo, vpi sati najmanj tri člane k dirki in najmanj trije člani društva morajo dirkati.

4) Če ne pride v prvem in v vsakem naslednjem letu en član kakšnega društva prvi in če mu dva druga dirkača istega v istem letu ne bosta sledila v maksimalnem času, ostane kupa last Sp. kl. «Jadrán» v Vrtojbi in bo izstavljena za prihodno leto do prihodnje tekme pod istimi pogoji.

5) Maksimalni čas znaša 30 minut po prvodšem dirkaču.

6) Dirkalna proga je Vrtojba-St. Peter-Rudeča hiša-Solkán Trnovo-Lokve-Podneja-Križ Cesta-Batuje-Prvačina-St. Peter-Vrtojba.

Cesta znaša približno 80 km.

7) Start in cilj v Vi. jobji.

8) Vsi dirkači dirkajo z ozirom na policijski red na lastno odgovornost. Društvo v nikakem slučaju ne odgovarja za morebitne nezgode pri dirki.

9) Morebitne reklamacije se sprejemajo po dirki, in sicer tekomi 3 ur po maksimalnem času. Reklamaciji je treba priložiti 5 lir. Reklamacije morajo biti pisemne. K dirki posamezniki nimajo dostopa, pač pa mora biti dirkač član kakšnega društva.

Vpisnina k dirki znaša 3 lire za vsakega dirkača. Vpis naj se pošlje najkasneje do sobote popoldne 3. IV. 1926. na S. K. «Jadrán» v Vrtojbi. Odhod dirkačev točno ob 9. uri dopoldne.

V slučaju slabega vremena se dirka odloži na nedoloten čas. Po dirki telovadni nastop ter razne druge sportne točke v vseh sportnih panogah.

Tem potom vabimo naša bratska društva, ki imajo sportne odseke da se vsaj po istih udeležijo naše sportne prireditve in s tem pokažejo svojo sportno solidarnost.

Krepki «Zdravilo» Sp. Kl. «Jadrán».

KOBARIJSKI KOT

V Breginju so ustanovili konsumno društvo, kar pač ne zanima vsakogar, četudi obstaja upravičenje, da bo društvo dobro uspevalo, kakor kaže uspeh parmesečnega občinstva. Sicer se pa podobna društva dnevno ustanavljajo in ravnotako pogosto razpuščajo, torej vsakdanji pojav o katerem bi se ne izplačalo govoriti, ako bi ob tej priliki ne bilo škoda prikrajšati širno

PODLISTEK

JULES VERNE: (39)

Skrivnostni otok

Samo še petsto čevljev so bili raziskovalci oddaljeni od gorske planote, ki so jo hoteli doseči in kjer so nameravali, prenočiti, toda teh petsto čevljev se je zavleklo na dve miljii zaradi vijugaste poti, ki so jo morali prehoditi do tja. Večkrat so jim zmanjkala tla pod nogami, kakor se pravi. Pobočja so bila mestoma tako strma, da se jim je na strjeni lavi izpodrsalo, zakaj noga ni našla zadostne opore. Polagoma se je zvečerilo in bila je že noč, ko so Cir Smith in njegovi spremljevalci prispeli na planoto nižje gmote. Sedem ur so hodili navkreber in dospeli na vrh zelo izmučeni. Zdal je bil čas, da se utaborijo in okrepčajo z jedjo in s spanjem. Druga gorska gmota se je dvigala iznad skalnatega temelja, kjer je bilo polno votlin, v katerih so upali potniki najti zatočišče. Goriva je tu seveda primanjlovalo, vendar pa so si z mahom in suhim grmovjem mogli napraviti lep ogenj. Nab in Harbert sta nabirala

javnost za zanimivost, kako so si Breginjci znali pomagati, da so pri svojem konsumu dosegli poljovno odmero «obbonamento dazio consumo».

V svrhu odmere take davka je došel iz Kobarida uradnik, ki naj bi se s konsumom pogodil. Kakor menijo hudobni jeziki, se je uradnik na tozadevni poti v Breginji seznanil z nekim človekom iz Breginje, kateremu je ustanovitev konsumna trn v peti.

Prišedši na lice mesta t. j. v konsum, se je dacar precej samozavestno razkoračil. Kratkotamo se je predstavil kot agent javne varnosti (agente della pubblica sicurezza) in davčnega nadzornika ter kot tak zahteval 300 lir za odmero davka. Umevno, da so bili Breginjci precej osupljeni ob takem nastopu, nihče si ni upal priti do besede, kar je dacarja opogumilo, da je zahteval društvene knjige. Predložili so mu jih in po kratkem pregledu je možakar konstatiral, da knjige niso v redu, da jih mora vzeti s seboj in grozil je ubogim konsumarjem s karabinerji. Tu je bil pa vrhunc tega prizora. Bodiš, da se je dacar zdel mozem sumljiv, bodisi, ker so si bili v sveti svoje nedolžnosti in prepričani, da so njihove knjige v redu, so sami poslali po karabinerje, kateri so se nemudoma odzvali in prišli v konsum, kjer se je vršila med njimi in dacarjem čudna predstava, ker se slednji ni mogel legitimirati ne kot davčni nadzornik ne kot «agente della pubblica sicurezza». Posledica temu je bila, da sta varnostna organa vzela svojega «kolega» s seboj v kasarno ter ga izpustila šele po posredovanju drugih Breginjcev. Slučajno ni bilo doma g. brigadirja, drugače bi bil dacar najbrže dlje časa ostal v Breginju, nego bi si sam želel.

Par dni kasneje je bilo vodstvo konsumna klicano v Kobarid, kjer se je mirnim in lahkim potom dosegel sporazum glede odmere davka, dotičnega uradnika je bil sam med, društvene knjige so bile, četudi so ostale doma v Breginju, v največjem redu in odmerjeni davek je bil za 20 lir nižji, nego bi ga Breginjci prostovoljno določili. Korajžja velja Če se počuti prizadetim s to zadevo še kak drug Breginjec, naj le mirno pogoltne do nepriljetnosti. Ga bo sčasoma še minulo spravljati Breginjce v zadrego in nedolžne v «smir».

Književnost in umetnost

F. M. DOSTOJEVSKI: IDIJOT, roman II. del, poslovenil dr. VI. Boršnik. Splošna knjižnica št. 63. V Ljubljani 1926. Založila Zvezna tiskarna in knjigarna. 234 strani. Cena broš. Din. 32.— vez. Din. 40.

V okvirju «Splošne knjižnice», ki jo izdaja Zvezna tiskarna in knjigarna v Ljubljani, izhaja sedaj eden najmočnejših ruskih romanov velikega pisatelja Dostojevskega «Idijot». Ves roman, ki bo obsegal preko 1000 strani, bo izšel v 4 delih. Prvakar je izšel II. del. Naslednji deli bodo sledili v kratkem. Poleg Tolstega je Dostojevski eden najbolj izrazitih ruskih literarnih pojavov. Ne moremo si misliti ljubitelja velike ruske literature, ki se ne bi seznanil s tem velikim mislecom in mojstrom stila in opisovanja. Po karakteriziranju mehke ruske duše, po napetem film-skem menjajočem se dejanju in po globokih mislih in problemih, o katerih razpravlja avtor v tem svojem svetovnoznanem romanu, vpliva spis prav seznanjalno. Knjiga se dobiva zaloznici Zvezni knjigarni v Ljubljani, Marijin trg št. 8 in v drugih slovenskih knjigarnah.

Poljza hišica se imenuje najnovejša zbirka otroških pesmic, ki jih je poklonil naš nam dobro znani rojak Karel Sirok slovenski mladini za priuhe. Z mičnimi sličicami prof. S. Santla opremljena knjižica ne bo le dobro došla našim malčkom, ampak tudi njih vzgojiteljem, ker nudi za jezikovni pouk in deklamacije polno nove snovi. Knjižico je založila Minka Modic, Ljubljana, Kopitarjeva ul. 1.

V istem založništvu je pričel izhajati Tamburaš, mesečna revija s književno prilogo in partiturni. Urejuje jo prof. Adolf Gröming. Ker ima revija namen dvigniti tamburaško glasbo jo našim tamburašem prav toplo priporočamo. Letna naročnina 75 lir.

Ivan Lah, Pepeluh. Narodna pravljica v šestih dejanjih. Zbirka gledaliških iger Oder 14. zvezek 1926. Str. 72. Založila Tiskovna zadruga v Ljubljani. Cena Din. 18. V dramatski obliki je obdelal Ivan Lah znano narodno pripovedko o očetu, ki je imel tri sinove: dva sta bila pametna a tretji neumen. Rekli so mu Pepeluh. Ker je izpolnil očetu željo in stražil na njegovem grobu, mu je izročil srebrno piščalko. Z njo se mu je izpolnila vsaka želja in piščalka mu je končno pripomogla, da si je v tekmovanju pridobil kraljičino za ženo. «Pepeluha» so igrali v Mariboru in Ljubljani. Igra je uprizorljiva tudi na manjših odrih, lahko tudi v skrajšani obliki. Ideja igre je nacionalna in podaja nekako sliko narodnega vstajenja.

Naročite in širite „EDINOST“

Vkljub prestanim dnevnim naporom se je inženir podal s Harbertom naprej da pregleda svet ob vzhodni gore. Nab in Percroff sta pripravljala ležišče, Gedeon Spillet pa si je beležil dnevne doživljaje.

Lepa, tihá noč je bila še precej svetla. Molče sta Cir Smith in mladenič korakala dalje. Na nekaterih mestih se je pot razširila, da sta mogla lahko hoditi, drugod pa je skalnata groblja tako zadelala pot, da sta komaj hodila drug za drugim. Od tam pa sta se pobožji obeh kopastih hribov strnil, da ni bilo nobene usledine vmes. Tako stala pred seboj kakih sedemdeset stopinj strmo steno, po kateri je bilo kaj navarno plezati.

Inženir in mladenič sta morala torej opustiti namero, da bi obhodila hrib, zato pa sta se mogla naravnost povzpeti nekoliko proti vrhu.

Pred njima se je odprla široka izdolbina v gorsko gmoto; bil je to stranski izliv gornjega kraterja, nekakšen steklenčan vrtač, iz katerega so ob času vulkanskega delovanja bruhale raztopljene snovi na dan. Strjena lava in skorjasta blinda so tvorile nekakšne naravne široke stopnice, po katerih se je dalo izredno lahko nadaljevati pot proti vrhu.

Borzna poročila.

DEVIZE:
Trst, 30. marca Amsterdam od 995.— do 1005.—
Belgija od 94.— do 96.—; Paris 85.— do 86.50
London od 120.90 do 121.—; New York od 24.89
do 24.90; Spanja od 349.— do 352.—; Svica od
473.— do 480.—; Atene od 33.50 do 34.50; Berlin
od 390.— do 395.—; Bakarest od 13.— do 10.60
Praga od 73.60 do 73.90; Ograka od 0.0347 do
0.0350; Dunaj od —.350 do —.353; Zagreb od
43.75 do 43.90.
Benezijske obveznice 70.90.

VALUTE:
Trst: 30. marca. Avstrijske krone od 0.0350 do
0.0353; dinarji od 43.50 do 43.90; dolari od 24.73
do 24.85; novci po 20 frankov od 93.— do 96.—
funt Sterling od 120.50 do 121.—.

MALI OGLASI

KROGLE iz ameriškanskega lesa prodaja
strugar Cebu, Via R. Timeus 7 463

PRODAJALKA, izvežbana za pekarno in
slastičarno se išče. Via Lazzaretto vec
chio 38, Pahor. 464

SLUŽKINJA, mlada, se sprejme. Via S. Mi-
chele 27, pritičlje, levo. 459

BRIVNICA, dobrovpeljana, v večjem kraju
in na prometnem kraju, se proda. Bri-
vec, poštnoležeče, Ajdovščina. 460

BOLNIŠKA STREŽNICA, pridna, sprejme
službo v mestu ali zunaj. Sprejme tudi
lažja hišna dela. Merlo, Corso V. E. 43
461

BABICA, izkušena, sprejema noseče. Via
Chiozza 50, pritičlje. 462

POMLADNO ZDRAVLJENJE. Smilejod
Trposki sok izdelan v lekarni Castella-
novich, Trst via Giuliani 42, posebno pri-
poročljiv za starejše proti poapnenju žil,
reumatizmu in vsem drugim boleznim,
ki izhajajo iz krvi, ker vsebuje jeduro
in je vsled tega izborno čistilno in kre-
pilno sredstvo. Popolno zdravljenje 6 ste-
klenic. Steklenica stane L 11. Dobiva se
samo v lekarni Castellanovich. 372

BABICA, avtorizirana, sprejema noseče,
Govori slovensko. Slavec, Via Giulia 29,
290

Zobozdravnik
Med. U. dr. D. Sardoč
specijalist za usne in zobne bolezni
perfekcioniran na dunajski kliniki
ordinra v TRSTU
Via M. R. Imbriani 16, I. (prej Via S. Giovanni)
od 9-12 in od 3-7 321

KRONE
po L 2.10 komed
Zlato, briljante, platin, 20-kronske zlate komade
kupuje in plačuje po najvišjih cenah
Albert Povh — urarna
Trst, Via Mazzini 46 318

**Tržaška posojilnica
in hranilnica**
registrovana zadruga z omejenim poročtvom
uraduje v svoji lastni hiši
ulica Torrebianca 19, I. nadst.

Sprejema navadne hranilne vloge na
knjižice, vloge na tekoči račun in vloge
za čekovni promet, ter jih obrestuje

po 4%
večje in stalne vloge po dogovoru.
Sprejema „Dinarje“ na tekoči račun in jih
obrestuje po dogovoru.
Davak od vlog plača zavod sam.
Daje posoj